

Марія ПІХОЦЬКА

аспірантка, Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, Україна,
hrytsyshyn.mariia@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7001-1763

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Вступ. Сьогодні питання побудови та створення цілісної системи державного фінансового контролю в Україні є дуже важливими та актуальними. Без їх вирішення неможливо підвищити ефективність і конкурентоспроможність різних секторів національної економічної системи, забезпечити життєдіяльність держави, а також зменшити рівень тінізації економіки та корумпованості.

Мета – проаналізувати розвиток теоретико-методичних основ формування системи державного фінансового контролю в Україні, виокремити проблеми, які можуть виникнути в процесі створення і побудови єдиної системи державного фінансового контролю, розробити пропозиції щодо підвищення ефективності її функціонування в умовах сучасних викликів і загроз.

Результати. Розглянуто сучасний стан системи державного фінансового контролю в Україні та перспективи її подальшого розвитку. Узагальнено результати контрольної роботи Державної аудиторської служби України за 2020–2022 рр. Акцентовано, що ефективний державний фінансовий контроль – це найважливіша умова існування сильної держави та важливий фактор її розвитку. Окреслено проблеми, які можуть виникнути в процесі створення і побудови єдиної системи державного фінансового контролю. Запропоновано шляхи вдосконалення єдиної системи державного фінансового контролю.

Висновки. За результатами проведеного дослідження сформульовано висновки щодо необхідності формування цілісної системи фінансового контролю, визначення векторів її розвитку з урахуванням принципів взаємодії між органами зовнішнього та внутрішнього контролю, вчасного виявлення об'єктів, що містять у собі високі ризики порушення законодавства, найбільш повного охоплення фінансово-економічних процесів, перебіг яких необхідно тримати під постійним контролем та наглядом держави.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, Державна аудиторська служба України, ефективність фінансового контролю.

Табл.: 2, бібл.: 11.

Maria PIKHOTSKA

Postgraduate student, Lviv National University named after Ivan Franko, Lviv, Ukraine,
hrytsyshyn.mariia@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7001-1763

DEVELOPMENT ISSUES OF STATE FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE

Introduction. The issue of building and creating a holistic system of state financial control in Ukraine is very important and relevant today. It is impossible to increase the efficiency and competitiveness of different sectors of the national economic system, to ensure the life of the state, as well as to reduce the level of shadowing of the economy and corruption without their solution.

The purpose of the article is to develop the scientific and methodological foundations of the formation of the system of state financial control in Ukraine on improving the efficiency of its functioning in the conditions of modern challenges and threats.

Results. The current state of the state financial control system in Ukraine and the prospects of its further development are considered. The results of the control work of the State Audit Service of Ukraine for 2020–2022 are summarized. It is emphasized that effective state financial control is the most important condition for the existence of a strong state and an important factor in its development. The problems that may arise in the process of creating and building a single system of state financial control. Ways to improve the unified system of state financial control are proposed.

Conclusions. According to the results of the study, conclusions are formulated on the need to form a holistic system of financial control, determine the vectors of its development, taking into account the principles of interaction between external and internal control bodies, timely identification economic processes, the course of which must be kept under constant control and supervision of the state.

Keywords: state financial control, State Audit Service of Ukraine, effectiveness of financial control.

JEL Classification: F65, G18, H83.

Постановка проблеми. Одним із наслідків повномасштабної військової агресії росії на території України стало ускладнення соціально-економічного становища, що спровокувало суттєвий дефіцит фінансових ресурсів і породило ризики порушення фінансово-бюджетної дисципліни, що потребує внесення важливих змін у фінансову політику держави. Головним чинником забезпечення ефективності функціонування бюджетної системи та запорукою досягнення урядом поставлених цілей є організація дієвої системи державного фінансового контролю за формуванням і використанням коштів платників податків.

Державний фінансовий контроль – одна із найважливіших функцій державного управління, що спрямована на виявлення відхилень від стандартів законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами та іншою державною власністю, а за наявності таких відхилень – на своєчасне вжиття відповідних коригувальних і запобіжних заходів. Від ефективності державного фінансового контролю залежить економічне і певною мірою політичне становлення нації [1, с. 61]. Відтак, головним напрямом управління фінансами є ефективно організований державний фінансовий контроль, який здатний створити

передумови для стабільного соціально-економічного розвитку країни.

З урахуванням того, що становлення системи державного фінансового контролю в Україні відбувалося одночасно із процесом формування ринкової господарської системи, необхідно зазначити актуальність і своєчасність проведення досліджень у сфері організації державного фінансового контролю, який вважають методом ефективного впливу на розвиток національної економіки. Такі заходи є вкрай важливими з погляду на забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами держави як дієвого інструмента досягнення стратегічних цілей в умовах трансформаційних змін та інтеграційних процесів. З огляду на зазначене, вважаємо за необхідне розглянути і проаналізувати сучасний стан організації та розвитку державного фінансового контролю в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку системи державного фінансового контролю і проблеми його організації в Україні в контексті Європейської інтеграції висвітлювали у своїх працях такі вчені, як П. Германчук [2], І. Стефанюк [2], Н. Рубан [2], І. Сисоєва [3], Н. Добіжа [3], О. Панасюк [4], П. Перепічка [5], Г. Дмитренко [6], О. Есманов [7] та ін. Однак, незважаючи на значні здобутки та інтерес до зазначеної проблематики, більшість дослідників розглядають окремі аспекти організації і функціонування державного фінансового контролю, що не відображає сучасних євроінтеграційних прагнень України та не враховує потреби адаптації українського законодавства до вимог ЄС, а також відповідності базовим документам Міжнародної організації вищих органів контролю державних фінансів (INTOSAI).

Метою дослідження є аналіз розвитку теоретико-методичних основ формування системи державного фінансового контролю в Україні, виокремлення проблем, які мо-

жуть виникнути в процесі створення і побудови єдиної системи державного фінансового контролю, розробка пропозицій щодо підвищення ефективності її функціонування в умовах сучасних викликів і загроз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одна з причин кризових явищ, що часто з'являлися в українській економіці упродовж останніх років, – не належна увага до державного фінансового контролю, який у розвинених країнах вважають дієвим інструментом забезпечення ефективності функціонування публічних фінансів.

Необхідність вирішення проблем у сфері функціонування державного фінансового контролю в Україні спричинена існуванням об'єктивної потреби в удосконаленні національної фінансової системи. Цю потребу неможливо задовольнити без зменшення кількості бюджетно-фінансових порушень і зміцнення фінансової дисципліни в економіці загалом. Вплив державного фінансового контролю на розвиток усіх ланок фінансової системи – значний, а його дієвість стане запорукою:

- зменшення порушень у фінансово-господарській діяльності підприємницьких структур;
- подолання соціально-економічної нестабільності і, відповідно, підвищення довіри до інститутів держави;
- гарантування належного рівня виконання соціальних зобов'язань на рівні держави та територіальних громад в умовах бюджетного планування і ухвалення управлінських рішень;
- надання державою якісних послуг платникам податків [2, с. 41].

Необхідно зазначити, що на сучасному етапі формування єдиної системи ДФК зміни доцільно реалізувати з урахуванням:

- чинної законодавчої і нормативно-правової бази, напрацьованих пропозицій щодо формування та зміцнення неза-

лежного фінансового контролю, правових основ його функціонування, структури й організації;

- поставленої мети її створення;
- розмежування повноважень органів державного фінансового контролю у процесі контрольної та експертно-аналітичної діяльності;
- удосконалення і координації роботи усіх контролюючих органів у єдиній системі державного контролю.

Єдина система державного фінансового контролю охоплює такі складові: 1) сукупність органів державного фінансового контролю; 2) взаємовідносини між ними й органами державної і місцевої влади; 3) ієрархія контролюючих органів; 4) сформований інструментарій (форми, методи, засоби тощо), який будуть застосовувати конкретні суб'єкти контролю; 5) права, обов'язки і відповідальність суб'єктів контролю й підконтрольних об'єктів.

З урахуванням цих складових має бути розроблена концепція єдиної системи державного фінансового контролю, яка дасть змогу створити умови для посилення контрольних функцій держави за публічними коштами, попередження фінансових порушень в економічній сфері, підвищення ефективності та дієвості роботи контролюючих органів.

Сучасний стан соціально-економічного розвитку держави характеризується динамізмом і багатовекторністю процесів розвитку, проведенням реформ в усіх сферах суспільного життя загалом та публічного управління зокрема, що обумовлено, передусім, євроінтеграційними прагненнями та потребою відновлення економіки [3].

Що стосується державного фінансового контролю, нині відбуваються видозміни всієї його парадигми: контроль за фіскальною сферою набуває рекомендаційного характеру, головні його функції зосереджені на

рівні окремої бюджетної установи, внутрішній контроль має превалюючий характер і впроваджується у сферу господарювання, в якій використовують державні кошти та майно. Втім, зважаючи на існуючу кількість бюджетних порушень, доволі високий рівень корумпованості свідчить про необхідність реформування цієї системи [4, с. 142].

Характерною особливістю концепції має стати чіткий розподіл державного фінансового контролю на зовнішній і внутрішній, визначення цілей, завдань, функцій і повноважень контролюючих органів, що, своєю чергою, дасть можливість сформувати цілісну систему державного фінансового контролю, яка не буде мати багаторівневої співвідпорядкованості й ієрархічної замкнутості. З цієї метою необхідно розмежувати, методологічно обґрунтувавши, основні контрольні функції відповідних органів державного фінансового контролю.

Масштаби порушень чинного бюджетного законодавства (незаконного та нецільового використання ресурсів) учасниками бюджетного процесу є доволі значними та з кожним роком зростають, особливо в умовах війни. Тому вкрай необхідним є зміцнення інституційних засад попереднього та поточного контролю за станом публічних фінансів й виконанням бюджетів усіх рівнів. Зокрема, спрямування зусиль органами Державного фінансового контролю на усунення виявлених порушень і застосування санкцій до порушників тривалий час не сприяло зростанню ефективності управління фінансовими ресурсами держави, значна частина яких зосереджена у бюджетній сфері.

Необхідно розрізняти поняття нецільового та незаконного використання ресурсів, оскільки для кожного виду правопорушень передбачені окремі заходи протидії й визначені види відповідальності. Незаконними, зазвичай, вважаються здійснені видат-

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ

ки, які порушують усі (або частину) норми чинного законодавства. Під нецільовим використанням державних ресурсів треба розуміти відхилення між фактичним обсягом використання коштів і розміром бюджетних асигнувань, їх цільовим призначенням [5, с. 22]. Практика перевірок контролюючими органами свідчить про системність і повторюваність бюджетних правопорушень. За даними Держаудитслужби, у 2022 р. здійснено 40292 контрольних заходи, що на 7% менше, ніж у 2020 р. [8, 9, 10] (табл. 1). Фінансові порушення у 2022 р. були встановлені в частині охоплених контролем фінансових і матеріальних ресурсів (56,5%),

обсягу процедур закупівель (22,4%), недоотримання законодавства, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів (у тому числі недоотримання грошових коштів, незаконні видатки, нецільові витрати державних ресурсів, недостачі) (7,2%), зловживань у сфері закупівель (11,9%) та тих, що призвели до недоотримання фізичними особами належних їм фінансових і матеріальних ресурсів (0,04%), виявлення фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів

Таблиця 1

Загальні відомості про результати діяльності Державної аудиторської служби України у період з 2020 по 2022 рр. *

Показник	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р. +; -
	2020	2021	2022	
1. Виконано прямих доручень і звернень Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, народних депутатів України	1142	1064	2072	930
2. Проведено контрольних заходів (всього), у тому числі:	10744	12039	12991	2247
– ревізій певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності (всього)	917	1024	446	-471
– ревізій виконання місцевих бюджетів	11	9	2	-9
- перевірок закупівель	122	528	587	465
– перевірок у складі робочих груп (комісійних перевірок)	1	2	0	-1
– моніторингів закупівель	9693	10485	11958	2265
3. Проведено зустрічних звірок	3153	2695	1578	-1575
4. Кількість підприємств, установ і організацій, охоплених контролем (всього)	6132	7436	8726	2594
5. Кількість підприємств, установ і організацій, в яких виявлено фінансові порушення (всього)	5599	6032	6543	944
6. Розглянуто звернень громадян, посадових осіб підприємств, установ і організацій	5034	5405	2479	2555
7. Ініційовано прийняття законодавчих і нормативно-правових актів	26	9	2	-24
– у тому числі регуляторних	2	1	0	-2
8. Прийнято законодавчих і нормативно-правових актів	10	1	1	-9
9. Оприлюднено результатів роботи (в друкованих та інтернет-виданнях, через телебачення, радіомовлення тощо)	11494	11414	5900	-5594
Всього	43334		40292	-3042

* Складено на основі [8; 9; 10].

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ

(1,4%), виявлення фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що можуть призвести до втрат фінансових і матеріальних ресурсів у майбутньому (0,45%) (табл. 2). Дані табл. 2 свідчать, що порушення, виявлені Держаудитслужбою під час ревізій, перевірок закупівель, комісійних перевірок, моніторингу закупівель, у 2022 р. зменшилися на 238902 млн грн, порівняно з 2020 р.

За наслідками виявлених фінансових порушень органами Державної аудиторської служби були вжиті відповідні контрольні заходи, до яких належать: передача

матеріалів перевірок до правоохоронних органів; досудові розслідування; притягнення осіб до адміністративної, дисциплінарної та матеріальної відповідальності; призупинення асигнувань і зменшення бюджетних призначень розпорядникам коштів; подання позовів до суду щодо відшкодування втрат ресурсів; направлення до Державної служби фінансового моніторингу інформації про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Аналізуючи систему державного фінансового контролю, варто також згадати про

Таблиця 2

Виявлені порушення та недоліки Державною аудиторською службою за 2020–2022 рр., млн грн*

Показник	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р.
	2020	2021	2022	
1. Обсяг охоплених контролем фінансових і матеріальних ресурсів	1013293,6	779804,7	774391,6	-238902
2. Обсяг охоплених контролем процедур закупівель	228506,6	293494,6	306833,1	78326,5
3. Виявлено порушень законодавства, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, у тому числі:	154425,2	14750,5	99853,8	-54571,4
3.1. Недоотримано фінансових ресурсів	151632,9	5841,3	60833,0	-90799,9
3.2. Проведено витрат з порушенням законодавства (всього) у тому числі:	2792,2	8909,1	39020,8	36228,6
– нецільові витрати державних ресурсів	312,7	1746,6	284,9	-27,8
– незаконні витрати	2309,8	7124,8	38666,3	36356,5
– недостачі	161,7	37,6	69,5	-92,2
4. Виявлено порушень законодавства у сфері закупівель	152590,0	153173,8	162882,6	10292,6
5. Виявлено порушень законодавства, що призвели до недоотримання фізичними особами належних їм фінансових і матеріальних ресурсів	26,9	137,5	488,5	461,6
6. Виявлено фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів	32342,3	10029,1	18422,8	-13919,5
6.1. Упущені вигоди/неотримані доходи	27967,0	5299,6	3264,8	-24702,2
6.2. Непродуктивні/зайві витрати	4375,2	4729,5	15158,0	10782,8
7. Виявлено фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що можуть призвести до втрат фінансових і матеріальних ресурсів у подальшому	71424,4	5359,0	6041,8	-65382,6
7.1. Упущені вигоди/неотримані доходи	70691,0	967,8	1725,9	-68965,1
7.2. Непродуктивні/зайві витрати	733,3	4391,2	4315,8	3582,5
Разом фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів	1652609	1256749,2	1368914,2	-283694,8

* Складено на основі [8, 9, 10].

проблеми і недоліки у процесі її формування, що зумовлено негативним впливом численних об'єктивних і суб'єктивних чинників. Головні проблеми у цій сфері охоплюють наявність розрізненості та безсистемності зовнішнього і внутрішнього державного фінансового контролю, а також протистояння різних контролюючих органів на фоні відсутності однозначного окреслення їхніх повноважень, належної узгодженості та координації дій. Це своєю чергою спричинює:

- дублювання функцій різних контролюючих органів;
- нераціональне використання бюджетних коштів на їх утримання;
- своєрідну конкуренцію між контролюючими органами (розширення повноважень і матеріальне забезпечення тощо);
- зниження дієвості контролю за обґрунтованим формуванням бюджетної політики, законності й ефективності використання бюджетних коштів [6].

Сьогодні в Україні маємо таку систему фінансового контролю, в якій державний фінансовий контроль представлений як різновид фінансового контролю, який здійснюють відповідні державні органи, він полягає у встановленні фактичного стану справ щодо дотримання вимог чинного законодавства на підконтрольному об'єкті і спрямований на забезпечення законності, фінансової дисципліни і раціональності у процесі формування, розподілу, володіння, використання та відчуження активів держави.

Істотні відмінності в організації контролю і застосуванні відповідних санкцій негативно впливають на ефективність функціонування системи державного фінансового контролю в Україні і не дають змоги забезпечити на належному рівні фінансово-бюджетну дисципліну на різних рівнях управління.

Відсутність єдиних методик, стандартів ведення контрольної діяльності зумовлює роз'єднаність, різнодумачення, різнодію

контрольних органів на всіх рівнях. Множинність характеристик системи державного фінансового контролю, відмінності в ресурсному забезпеченні контролюючих органів ускладнюють застосування уніфікованих критеріїв і показників для оцінки ефективності суб'єктів контрольної діяльності.

Методичні труднощі спричиняє вирішення завдань вираження результатів поточної діяльності в кількісно вимірних показниках, виокремлення серед них безпосередніх і кінцевих соціально значущих показників, прив'язка сформульованих результатів до необхідних бюджетних видатків.

Сучасна практика контрольної роботи свідчить про недоліки, які мають місце у бюджетному процесі і, в кінцевому результаті, призводять до порушень і зловживань у різних сферах державної діяльності.

Для удосконалення системи державного фінансового контролю, підвищення рівня її ефективності необхідно забезпечити: розроблення єдиних концептуальних засад, стандартизацію форм і методів ведення контрольної діяльності; затвердження стандартів з метою створення дієвого механізму контролю і протидії правопорушенням і зловживанням у сфері використання бюджетних коштів, державного та комунального майна; удосконалення кадрового забезпечення (підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів відповідно до сучасних вимог); покращення матеріально-технічного, наукового та інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю [11]; посилення відповідальності керівників на всіх рівнях управління; використання ризикоорієнтованого підходу в умовах вибору об'єкту перевірки серед бюджетних установ, організацій і підприємств [7, с. 34].

Єдина система державного фінансового контролю може стати дієвою та ефективною

лише за умови, що на всіх рівнях управління економікою будуть діяти спеціальні контролюючі органи, здатні не лише кваліфіковано здійснювати контрольні заходи, а й об'єднати довкола себе інші органи, що мають контрольні повноваження, забезпечити потрібний розподіл завдань і співпрацю між ними. Тому ефективність і дієвість єдиної системи державного фінансового контролю залежить від успішного вирішення питання побудови її організаційної структури, яка має бути оптимальною та відповідати вимогам, а також бути достатньо гнучкою для подальшого удосконалення.

На сучасні процеси реформування системи державного фінансового контролю покладають великі надії щодо отримання результатів, які полягають у поліпшенні науково-методичного забезпечення, проведення державного фінансового аудиту, аудиту ефективності, гармонізації українського законодавства із законодавством країн ЄС, запровадженні міжнародних стандартів його реалізації в Україні.

Окрім цього, відповідно до зобов'язань України в частині гармонізації законодавства до вимог ЄС, на сьогодні стоїть завдання створення цілісної системи державного фінансового контролю, але не в плані єдиного підпорядкування, а в напрямі ефективного розвитку контрольних органів, гармонізації їх діяльності, запровадження єдиних стандартів фінансового контролю.

Надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС вимагає вирішення низки складних проблем:

- створення ефективної системи органів державного аудиту та, відповідно, удосконалення чинної нормативно-правової бази їх діяльності;
- гармонізація актів національного законодавства, документів політичного та правового характеру й практики їх застосування, спільних прав і зобов'язань

до стандартів, обов'язкових до виконання в державах-членах ЄС;

- імплементація Міжнародних стандартів фінансової звітності у практику роботи вітчизняних органів державного фінансового контролю;
- узгодження фахової термінології, яку використовують у національних нормативно-правових актах з державного фінансового контролю, з вимогами директивних документів Міжнародної (INTOSAI) та Європейської (EUROSAI) організацій вищих органів державного аудиту.

Сьогодні стоїть завдання створити цілісну систему державного фінансового контролю, яка гармонійно поєднує зовнішній і внутрішній контроль задля ефективної їх діяльності та запровадження єдиних стандартів фінансового контролю.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене, варто наголосити, що державний фінансовий контроль має ґрунтуватися на принципах єдиної системи, володіти єдиною методологічною та правовою базою, що забезпечить розвиток конституційної норми щодо механізму взаємодії органів законодавчої і виконавчої влади.

Для забезпечення належного рівня ефективності та результативності державного фінансового контролю доцільно: постійно підвищувати рівень професіоналізму працівників контролюючих органів щодо планування, оформлення та фіксування результатів перевірок, впроваджувати досягнення науково-технічного прогресу у їх діяльність, особливо у сфері цифрових технологій.

Розроблення єдиної методології контрольної діяльності та запровадження міжнародних стандартів державного фінансового контролю дасть змогу:

- створити інформаційну базу щодо запланованих і проведених органами державного фінансового контролю перевірок та виявлених порушень;

- уніфікувати інформаційне забезпечення та зробити прозорою роботу контролюючих органів для встановлення відкритого діалогу з суспільством;
- запровадити єдину методологію проведення державного фінансового контролю та формалізації висновків з метою подальшого їх застосування під час проведення аудитів ефективності, відповідності, контролю фінансової звітності;
- подолати відомчий підхід, паралелізм та дублювання контрольних заходів.

Для розбудови цілісної системи фінансового контролю необхідно визначити вектори системи державного фінансового контролю з чіткими принципами взаємодії між органами зовнішнього та внутрішнього контролю, визначити об'єкти, які будуть під постійним контролем та наглядом держави.

Список використаних джерел

1. Піхоцький В. Ф., Піхоцька О. М. *Державний фінансовий контроль : навч. посіб.* Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 484 с.
2. Германчук П. К., Стефанюк І. Б., Рубан Н. І. *Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит.* Київ: НВП «АВТ», 2004. 424 с.
3. Сисоєва І.М., Добіжа Н.В. *Особливості здійснення державного фінансового контролю в Україні.* Вісник. Економічна наука. 2021. URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2021/4.pdf.
4. Панасюк О. В. *Аналіз досвіду у сфері державного фінансового контролю: Європейський Союз та Україна.* Економічний вісник. Фінанси, облік, оподаткування. 2018. Вип. 2. С. 139–145.
5. Перепічка П. *Нецільове використання бюджетних коштів: економічний зміст, проблемні питання та шляхи їх розв'язання.* Наукові записки. Економіка. 2010. Вип. 3 (56). С. 18–23.
6. Дмитренко Г. В. *Шляхи удосконалення публічного фінансового контролю.* Економіка та держава. 2011. Вип. 4. С. 90–92.

7. Есманов О. М. *Реформування системи державного фінансового контролю в Україні.* Бізнес-Інформ. 2012. Вип. 12. С. 32–34.

8. *Статистичний звіт Державної аудиторської служби за 2020 рік.* URL : <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/71>.

9. *Статистичний звіт Державної аудиторської служби за 2021 рік.* URL : <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1985>.

10. *Статистичний звіт Державної аудиторської служби за 2022 рік.* URL : <https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/2652>.

11. Маєута Р. М. *Напрямки удосконалення державного фінансового контролю в Україні.* Вісник. Економічна наука. 2012. С. 94–97 URL : http://www.rusnauka.com/17_AND_2010/Economics/68822.doc.htm 10.

References

1. Pikhotskyi, V.F., Pikhotska, O.M. (2018). *Derzhavnyi finansovyi kontrol [State financial control]*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki [in Ukrainian].
2. Germanchuk, P. K., Stefaniuk, I.B., Ruban, N.I. (2004). *Derzhavnyi finansovyi kontrol: reviziia ta audit [State financial control: revision and audit]*. Kyiv: NVP AVT [in Ukrainian].
3. Sysoieva, I.M, Dobizha, N.V. (2021). *Osoblyvosti zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [Features of state financial control in Ukraine]*. Visnyk. Ekonomichna nauka – Bulletin. Economic Science. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2021/4.pdf
4. Panasiuk, O.V. (2018). *Analiz dosvidu u sferi derzhavnoho finansovoho kontroliu: Yevropeyskyi Soiuz ta Ukraina [Analysis of experience in the field of state financial control: European Union and Ukraine]*. Ekonomichnyi visnyk. Finansy, oblik, opodatkuvannia – Economic Bulletin. Finance, Accounting, Taxation, 2, 139–145 [in Ukrainian].
5. Perepichka, P. (2010). *Netsilove vykorystannia biudzhethnykh koshtiv: ekonomichnyi zmist, problemni pytannia ta shliakhy yikh rozviazannia [Misuse of budget funds: economic content,*

problematic issues and ways of solving. *Naukovi zapysky. Ekonomika – Proceedings. Economics*, 3(56), 18–23 [in Ukrainian].

6. Dmytrenko, H.V. (2011). *Shliakhy udoskonalennia publichnoho finansovoho kontroliu [Ways to improve public financial control]*. *Ekonomika ta derzhava – Economics and State*, 4, 91–93 [in Ukrainian].

7. Esmanov, O. M. (2012). *Reformuvannia systemy derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini [Reforming the system of state financial control in Ukraine]*. *Biznes-Inform – Business-Inform*, 12, 32–34 [in Ukrainian].

8. *Statystychnyi zvit Derzhavnoi audytorskoi sluzhby za 2020 rik [Statistical report of the State Audit Service for 2020]*. Available at: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1985>

9. *Statystychnyi zvit Derzhavnoi audytorskoi sluzhby za 2021 rik [Statistical report of the State Audit Service for 2021]*. Available at: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1985>.

10. *Statystychnyi zvit Derzhavnoi audytorskoi sluzhby za 2022 rik [Statistical report of the State Audit Service for 2022]*. Available at: <https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/2652>.

11. Maguta, R.M. (2012). *Napriamky udoskonalennia derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini [Directions of improvement of state financial control in Ukraine]*. *Visnyk. Ekonomichna nauka – Bulletin. Economic Science*, 94–97. Available at: http://www.rusnauka.com/17_and_2010/economics/68822.doc.htm 10.